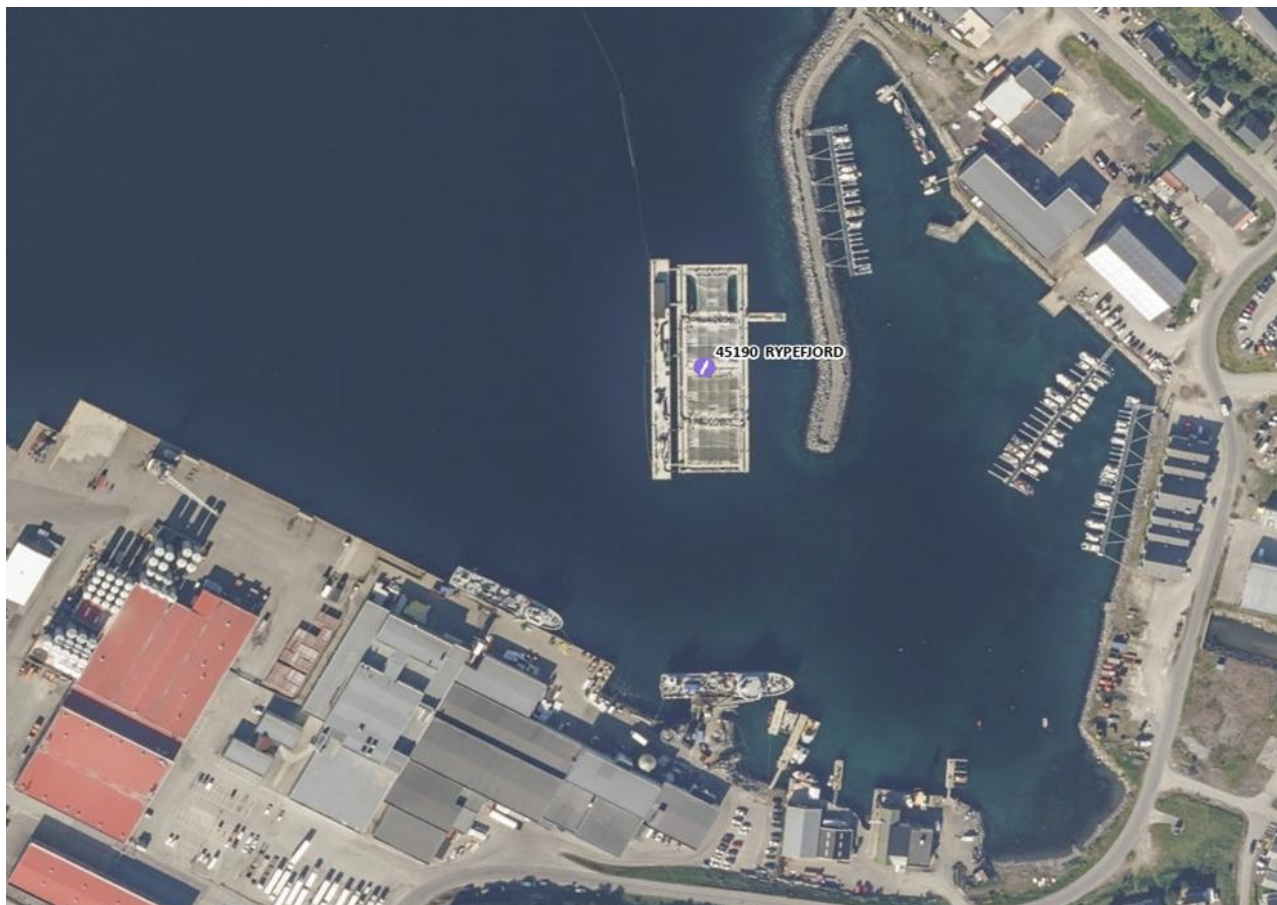

OPPFØLGING AV RØMMINGS- HENDELSE FRA CERMAQ'S LOKALITET 45190 RYPEFJORD I FINNMARK

Overvåking i elver og uttak av rømt oppdrettslaks

Notatnr.: 2026-0069

Rapporttittel: Oppfølging av rømmings-hendelse fra Cermaq's lokalitet 45190 Rypefjord i Finnmark

Oppdragsgiver: Cermaq Norway AS,

Kontaktperson: Ingunn Johansen

Utgivelsesdato: 2026-02-13

Prosjektnr.: 110220259

Org. enhet: Biodiversity, Freshwater

Notatnr.: 2026-0069, Rev.

ISBN: n/a

DNV Life Sciences
Biodiversity, Freshwater
Sluppenveien 6, 7037 Trondheim
Tel: +47 91109459
921680961

Forfatter(e):
Øyvind Kanstad-Hanssen
Rune Muladal ¹⁾
Emil Jamtfall

Kvalitetssikret av:
Aslak Smalås

1) Naturtjenester i Nord AS

Keywords: Rømt oppdrettslaks, overvåking, uttak

Siteres: Kanstad-Hanssen, Ø., Muladal, R. & Jamtfall, E. 2026. Oppfølging av rømmingshendelse fra Cermaq's lokalitet 45190 Rypefjord. DNV-notat 2026-0069. 9 s.

Internt i DNV er informasjonen i dette dokumentet klassifisert som: **Åpen**

Rev. no.	Date	Reason for issue	Prepared by	Verified by	Approved by
0	2026-02-13	First issue			

Copyright © DNV 2026. All rights reserved. Unless otherwise agreed in writing: (i) This publication or parts thereof may not be copied, reproduced or transmitted in any form, or by any means, whether digitally or otherwise; (ii) The content of this publication shall be kept confidential by the customer; (iii) No third party may rely on its contents; and (iv) DNV undertakes no duty of care toward any third party. Reference to part of this publication, which may lead to misinterpretation, is prohibited.

UAVHENGIGHET, UPARTISKHET OG BEGRENSNINGER I RÅDGIVNINGENS UTSTREKNING

Dette dokumentet inneholder innhold levert av DNV. Vær oppmerksom på følgende:

Etiske uavhengighetstiltak

For å opprettholde den nødvendige integritet og upartiskhet som er essensielt for våre tredjepartsroller knyttet til samsvarsvurderinger, utfører DNV innledende interessekonfliktvurderinger før vi påtar oss engasjement i tilknytning til rådgivningstjenester.

Rolleprioritet

Denne rapporten er utarbeidet av DNV i sin rådgivende kapasitet, etter at vi har gjort interessekonfliktvurderinger. Innholdet i rapporten er adskilt fra DNVs ulike roller som uavhengig leverandør av tredjeparts tjenester knyttet til samsvarsvurdering. Hvor overlapp eksisterer mellom disse to typene av tjenester, vil tredjeparts tjenester knyttet til samsvarsvurdering utført av DNV være uavhengige av rådgivning som er gitt på vegne av DNV og de vil ha forrang over de rådgivende tjenestene som ytes.

Fremtidige tredjeparts tjenester knyttet til samsvarsvurdering

Innholdet i dette dokumentet vil ikke forplikte eller påvirke DNVs uavhengige og upartiske dømmekraft eller utfallet i eventuelle fremtidige tredjeparts tjenester knyttet til samsvarsvurdering som utføres av DNV hvor det kan være en viss tilknytning og sammenheng mellom rådgivingen som er gjort og den fremtidige tredjeparts tjenesten knyttet til samsvarsvurdering som skal ytes.

Gjennomgang av overholdelse

DNVs overholdelse av etiske regler og bransjestandarder når det gjelder skille av DNVs ulike roller og tjenester er underlagt periodiske eksterne gjennomganger.

1 BAKGRUNN

Rømmingshendelsen fra lokaliteten 45190 Rypefjord oppsto ved pumping av fisk i forbindelse med slaktning, og ble rapportert 19. juli 2025. En gjennomgang av videoopptak av hendelsen danner bakgrunn for at rømmingsomfanget er anslått til om lag 800 fisk, med vekt på 6-7 kg ved rømmingstidspunktet. Fiskeridirektoratet har gjennom varsel om pålegg og vedtak om pålegg (brev av 3.09.2025) vurdert hendelsen, og har fattet et vedtak om overvåking og eventuelt uttak av rømt fisk i seks ulike elver/vassdrag (**Figur 1, Tabell 1**). Cermaq søkte tidlig i prosessen (10.09.2025) bistand fra DNV (tidl. Skandinavisk naturovervåking) til å følge opp kravene i pålegget, og et løsningsforslag ble utarbeidet og godkjent av Fiskeridirektoratet.

Løsningsforslagets hovedmålsetning var å gjennomføre en overvåking med muligheter for avbøtende tiltak inneværende sesong (før gyting). I tillegg har DNV (tidl.SNA) fokus på å benytte metoder som i liten eller ingen grad påvirker ville bestander av laksefisk. Vi har god kjennskap til lakseførende elver og vassdrag i en stor region rundt rømmingslokaliteten, og har av hensyn til planlagt aktivitet fra andre aktører og eget kapasitetshensyn også leid inn Naturtjenester AS til å bistå i oppfølgingen av pålegget. Oppfølgingen av rømmingshendelsen ble primært planlagt utført gjennom drivtelling og eventuell undervannsjakt dersom rømt oppdrettslaks ble observert. Annen aktivitet, som garn-/notfiske og stangfiske, skulle vurderes dersom store forekomster av rømt oppdrettslaks ble påvist innenfor avgrensede elveavsnitt.

Figur 1. Oversiktskart for området omfattet av pålegget for oppfølging av rømmingshendelsen fra lokaliteten Rypefjord. Elver med pålagt overvåking er markert.

2 RESULTATER

Det ble planlagt å utføre 1 til 2 kontrollrunder i hver elv. Overvåkingen gjennom drivtelling ble i utgangspunktet utført i henhold til Norsk Standard (NS 9456:2015), men i Altaelva ble det kun planlagt et utvalgsstudium (dvs. ingen full-skala registrering ihht NS). For en generell metodebeskrivelse vises det til tidligere rapporter fra DNV (Skandinavisk naturovervåking). I og med at oppdraget ble startet rett i forkant av antatt gytetid for laks, ble tidsvinduet for eventuelle repeterte undersøkelser (runde 2) lite og kun prioritert dersom det var påvist rømt oppdrettslaks i runde 1. Bemanning og omfang av overvåking innenfor hver elv går frem av **Tabell 2**.

Tabell 1. Oversikt over elver og laksebestander omfattet av pålegget (NLV/NLF=nasjonalt laksevassdrag/-fjord). Status for laksebestandene samsvarer med klassifiseringer i Lakseregisteret (www.lakseregisteret.no).

GBM = Gytebestandsmål

Vassdrags-nr.	Vassdrag	Lakseførende strekning (km)	GBM Laks (kg)	Status laks	Merknad	Utføring
213.6Z	Kvalsundelva	4	101	God/Svært god		NiN
213.1Z	Lakselva (Kviby)	5	127	God/Svært god		NiN
213.Z	Repparfjordelva	75	3310	Moderat	NLV/NLF	NiN
212.4Z	Mattiselva	Ikke oppgitt	-	Dårlig/Svært dårlig	NLF	NiN
212.2Z	Halselva	15	181	Moderat	NLF	NiN
212.Z	Altaelva	57*	12130	Moderat	NLV/NLF	DNV

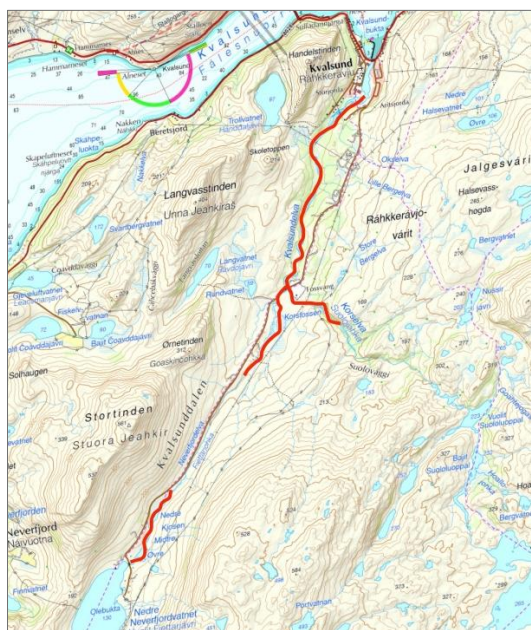
* lakseførende strekning i hovedelva utgjør 49 km

Tabell 2. Oversikt over tidspunkt for undersøkelser, bemanning, sikt (meter), antall observerte fisk, ev. uttak av rømt oppdrettslaks og andel oppdrettslaks (%) før uttak.

Vassdrag	Dato	Antall drivtellere	Sikt	Villaks	Observert oppdrett	Avlivet oppdrett	Andel oppdrett
Kvalsundelva	25/9	2	9	323	2	2	0,6
Lakselva (Kviby)	24/9	2	5,5	70	1	0	1,4
Repparfjordelva	25/9+1 og 15/10	-	2-3	20-30	0	0	-
Mattiselva	22/9	2	8,5	131	0	0	0
Halselva	23/9	2	7,5	52	0	0	0
Altaelva	15-16/9	4	2-5	160	0	0	0

2.1 Kvalsundelva

I Kvalsundselva ble 7 av 9 km lakseførende strekninger undersøkt av to drivtellere 25. september (**Figur 2**). Sikten i elva var 9 m og observasjonsforholdene var dermed gode. Det ble observert 323 villaks og to rømte oppdrettslakser (6-7 kg) (**Tabell 2**). Begge oppdrettslaksene ble tatt ut ved harpunering, hvorav én stammet fra Cermaqs lokalitet Rypefjord og én fra en annen lokalitet (Klungland 2026).

Figur 2. Undersøkte strekninger i Kvalsundelva.

2.2 Lakselva (Kviby)

I Lakselva ble 3,5 av 5 km lakseførende strekninger undersøkt av to drivtellere 24. september (**Figur 3**). Et parti med kvitstryk (ca. 1,5 km) ble ikke undersøkt. Sikten i elva var 5,5 m og observasjonsforholdene var middels gode. Det ble observert 70 villaks og i flomålet ble det observert én rømt oppdrettslaks som svømte ut i sjøen og ikke lot seg fange/avlive (**Tabell 2**). Dette var en mellomstor fisk (5-6 kg). Sporbarhet As har i løpet av 2025 mottatt 6 skjellprøver av rømt laks fra Lakselva Kviby, hvorav 2 stammet fra Cermaqs lokalitet Rypefjord (Klungland 2026).

Figur 3. Undersøkte strekninger i Lakselva.

2.3 Repparfjordelva

Det ble gjennomført forsøk på drivtelling i Repparfjordelva 25 september, men pga. lav sikt som følge av humus etter regnvær ble dette avsluttet ganske raskt. Sikten var 2-3 meter, noe som gitt relativt store vannvolum ikke gir mulighet for sikre vurderinger av opphav (vill/oppdrett) til observert laks. Det ble observert 20-30 fisk i "forsøkskulpen" ca. 3 km på nedsiden av laksetrapp. Dette er et område hvor det er kjent at det samles mye laks. Det ble ikke registrert sikre oppdrettslaks. Elva ble besøkt også videre ut gjennom høsten, og kontroller ble utført 1. og 15 oktober uten at forholdene var blitt bedre. Selv om

vannføringen var lavere i oktober enn sist i september, var avrenning med humøst vann fra de store myrområdene på Sennalandet fortsatt så høy at sikten i vannet nedover elva forble lav.

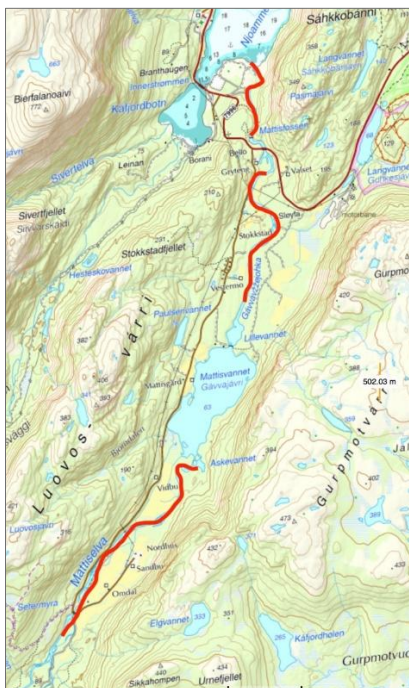
For nedre del av elva (nedstrøms Skaidi) ble det 24 september sendt ut varsel om høye E. coli verdier i vannet. Utover utfordringene med lav sikt var dette, sammen med noe høy vannføring, hovedgrunnen til at det ikke ble gjennomført registreringer i de nedre deler av elva i 2025. Sporbarhet As har i løpet av 2025 mottatt 5 skjellprøver av rømt laks i fra Norsk Institutt for Naturforsknings skjellprøveprosjekt, hvorav 2 stammer fra Cermaqs lokalitet Rypefjord (Klungland 2026).

2.4 Mattiselve

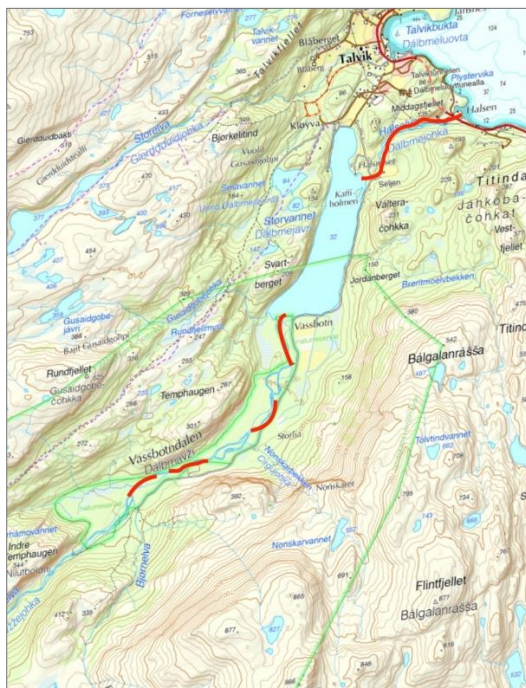
I Mattiselve ble utløpselva fra Mattisvatnet, med unntak av inntaksbassenget til Mattisfoss kraftverk og kvitstryket nedstrøms Mattisfossen, undersøkt av to drivtellere den 22. september (**Figur 4**). Oppstrøms Mattisvatnet ble vel 3 av 14 km lakseførende strekning undersøkt. Sikten i elva var 8,5 m og observasjonsforholdene var dermed gode. Det ble observert 131 villaks langs de undersøkte strekningene, hvorav 130 ble observert oppstrøms demningen og én nær munningen (**Tabell 2**). Det ble ikke observert laks kategorisert som rømt oppdrettslaks.

2.5 Halselve

I Halselve ble utløpselva fra Storvannet og fire utvalgte strekninger oppstrøms innsjøen undersøkt av to drivtellere den 23. september (**Figur 5**). Lakseførende strekning oppstrøms innsjøen er om lag 11 km, og de utvalgte strekningene utgjør om lag 2 km. Sikten i elva var 7,5 m, noe som ga gode observasjonsforhold. Det ble observert 52 villaks og ingen oppdrettslakser (**Tabell 2**).

Figur 4. Undersøkte strekninger i Mattiselve.

Figur 5. Undersøkte elvestrekninger i Halselve.

2.6 Altaelva

I samråd med ALI (lokalt forvaltningslag) ble det planlagt registreringer ved drivtelling i Sautso (øverst i vassdraget) og i et utvalg av kulper/stryk, med historikk for fangster/oppsamling av oppdrettslaks, lengre ned i vassdraget. ALI presiserte i en tidlig fase at det ikke var ønskelig med annen aktivitet enn drivtelling i elva, i og med at dette i liten til ingen grad påvirker villfisken.

Det ble gjennomført en undersøkelse 15-16. september, på to strekninger (til sammen ca. 10 km) fra Sierra til Mikkøløra/Killistrømmen. Her var sikten (3,5-4,5 m) helt marginal for gjennomføring av fisketelling, og med fire drivtellere var det underdekning av elvetverrsnittet. Registreringen var dermed ikke i tråd med Norsk Standard (NS 9456:2015), og skal kun anses som en utvalgsundersøkelse. Det ble observert til sammen 128 laks (samt 1036 sjørret), hvor ingen ble kategorisert som rømt oppdrettslaks (**Tabell 2**). I Sautso var sikten under vann kun 2-2,5 m, dvs. uegnet for observasjon av fisk i så store vannvolum som Altaelva representer. Strekningen fra kraftverksutløpet (Toppen) til Tørmene ble likevel svømt, og til sammen 32 laks ble observert og alle ble kategorisert som villaks. Det ble imidlertid fanget rømt oppdrettslaks ved stangfiske foran kraftverksutløpet dagen etter drivtellingen fant sted, noe som viste at det like vel var oppdrettslaks i området. Et nytt forsøk på drivtelling ble planlagt til første del av oktober. Den 15. oktober, da vannføringen falt og nærmet seg 50 m³/s, ble det utført en siktsjekk i nedre del av elva, men sikten var kun 2,5 m og videre forsøk på drivtelling ble kansellert.

Sporbarhet AS mottok i løpet av 2025 7 skjellprøver av rømt laks i fra Norsk Institutt for Naturforsknings skjellprøveprosjekt, hvorav 3 stammet fra Cermaqs lokalitet Rypefjord (Klungland 2026)

Figur 6. Undersøkte strekninger i Altaelva.

3 DISKUSJON

Overvåkingen iverksatt som følge av pålegget Cermaq mottok etter rømmingshendelsen fra lokaliteten i Rypefjord, indikerer ikke en betydelig oppvandring av rømt oppdrettslaks i vassdrag omfattet av påleggsundersøkelsene. Samlet ble det observert og kategorisert 814 laks, hvorav 3 laks (0,4%) ble kategorisert som rømt oppdrettslaks. Undersøkelsene i de små elvene/vassdragene, Kvalsundelva, Lakselva-Kviby, Mattiselva og Halselva, er alle undersøkelser som har omfattet en betydelig del av lakseførende strekning og trolig en tilsvarende andel av villaksbestanden. I to av elvene ble det ikke observert laks vurdert til å være rømt oppdrettslaks, og i Lakselva-Kviby utgjorde observasjon av én oppdrettslaks et beregnet innslag på 1,4% mens to observerte oppdrettslakser i Kvalsundelva utgjorde et innslag på 0,6%.

Det ble imidlertid ikke utført tilsvarende dekkende undersøkelser i de to store elvene. I Repparfjordelva foreligger kun et lite utvalg, dvs. observasjon av 20-30 laks i én kulp. Det ble ikke observert oppdrettslaks blant disse fiskene, men 5 verifiserte oppdrettslaks fra annen overvåking viste at det likevel var en forekomst av rømt oppdrettslaks i vassdraget. Vi har ikke grunnlag for å vurdere andelen rømt fisk i elva, og det kan dermed ikke utelukkes at andelen rømt fisk ved gyting har vært over forskriftsfestet tiltaksgrens (jmf. «Forskrift om fellesansvar for utfisking mv. av rømt oppdrettsfisk»). I Altaelva ble det til sammen observert 160 laks, hvorav alle ble vurdert å være villaks. Det ble ikke benyttet et antall drivtellere som sikret full dekning av hele elvetverrsnittet i og med at det kun ble planlagt en utvalgsundersøkelse. Registreringene fra Altaelva må derfor anses som en utvalgsstudie, men det oppgitte antall observert laks omfatter kun observasjoner hvor det var mulig gi en sikker, kvalifisert vurdering av opphav. Dvs. at det også ble observert laks hvor det ikke var mulig å vurdere om laksen var vill eller rømt oppdrettslaks. De fleste av disse laksene (n=128) ble observert langs en ca. 10 km lang strekning av den totalt 47 km lange Altaelva.

Fangststatistikk fra Altaelva viser at de største fangstene av oppdrettslaks ofte blir gjort øverst i elva, og selv om ingen av laksene vi observerte øverst i elva ble kategorisert som rømt oppdrettslaks ble det fanget oppdrettslaks på stang i samme område dagen etter vår kontroll. Selv om vi ikke fant oppdrettslaks i Altaelva viser fangst på sportsfiskeredskap at det var oppdrettslaks på elva høsten 2025. Stangfangsten sier likevel ikke noe om mulig antall oppdrettslaks i elva, og våre registreringer kan fortsatt anses som en indikasjon på at innslaget av oppdrettslaks i gytebestanden av Altalaks sannsynligvis var lavt. Sammen med observasjonene fra de øvrige fire undersøkte elvene, tyder dette på at antall oppdrettslaks fra lokaliteten Rypefjord som søkte opp i elver i fjordområdene innenfor lokaliteten trolig var lavt gjennom høsten 2025.

Av skjellprøvene Sporbarhet As mottok fra Alta, Kvalsundelva, Lakselva Kviby og Repparfjordelva i 2025 stammet 8 av 20 (40%) prøver fra Cermaqs lokalitet Rypefjord (Klungland 2026). Sporbarhet mottok ikke prøver fra resterende vassdrag inkludert i påleggsundersøkelsene. Utover dette viser Sporbarhets analyser at fisk fra lokaliteten Rypefjord ble gjenfanget så langt øst som i Syltefjordelva (n=1), og at rømt fisk fra lokaliteten Rypefjord utgjorde en høy andel av innsendte skjellprøver i fra vassragene Storelva Lebesby (75% n=3 av 4) og Russelvvassdraget (60% n=9 av 15). Dette viser at fisk i fra den aktuelle rømmingshendelsen ble påvist i vassdrag utover de som inngikk i pålegget, og ytterligere informasjon om disse fangstene vil fremgå av rapporter fra Naturtjenester As og NINA.

4 REFERANSER

Klungland, H. 2026. Sporing av rømt laks - 45190 Rypefjord. Sporbarhet AS Notat. 3 s.

Om DNV

DNV er et globalt selskap innen kvalitetssikring og risikohåndtering med tilstedeværelse i over 100 land.

Gjennom sin brede erfaring og ekspertise fremmer DNV sikkerhet, effektivitet og bærekraft, setter bransjestandarder og inspirerer til nye løsninger.

DNV bistår med å håndtere utfordringene og globale endringene som kundene og verden står overfor i dag, og er en pålitelig stemme for mange av verdens mest suksessrike og fremtidsrettede selskaper.